

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบเครือข่ายของตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาววัลลภา มณีเชษฐา
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ปฐมวดี จงรักษ์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การจัดการทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบเครือข่ายของตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการรวมตัวในรูปแบบเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาบทบาทและปฏิสัมพันธ์ของแต่ละตัวแสดงในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการป่าไม้ของตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูล 4 ภาคส่วนคือ ภาคประชาชน ภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาควิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของตำบลทาเหนือ รวมทั้งการเก็บข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการรวมตัวในรูปแบบเครือข่ายของตำบลทาเหนือในการจัดการทรัพยากรป่าไม้เกิดจากสาเหตุหลักๆคือ 1) สถานการณ์และสภาพแวดล้อม 2) ข้อจำกัดของระบบราชการ 3) การเปิดโอกาสทางกฎหมาย 4) มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละกลุ่มร่วมกัน

ในส่วนบทบาทและปฏิสัมพันธ์ของแต่ละตัวแสดงในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการป่าไม้ของตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในขั้นตอนภาคประชาชนมีบทบาทมากที่สุดในทุกกระบวนการ โดยแต่ละกระบวนการของการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก โดยมีตัวแสดงอื่นๆเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายของตำบลทาเหนือคือ 1) ความเข้มแข็งของชุมชน 2) ประสบการณ์ร่วมกันของคนในชุมชน 3) กฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ 4) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภายนอก 5) การทำงานเป็นทีม 6) จารีตประเพณีของชุมชน 7) การสร้างความยอมรับให้แก่สังคมภายนอก โดยอาศัยกระบวนการจัดเก็บข้อมูลพื้นที่ป่าอย่างเป็นระบบ และนอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานคือ 1) งบประมาณ 2) อำนาจในการจัดการตามกฎหมาย 3) ความรู้ความเข้าใจของคนในชุมชน 4) ความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนกับภาครัฐ

จากผลการศึกษา นำมาสู่ข้อเสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม และกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างชัดเจน 2) ควรมีการสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาคประชาชน ภาครัฐ องค์กรอิสระ หรือแม้กระทั่งภาควิชาการ

ดังนั้นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมคือการจัดการในรูปแบบของเครือข่ายที่อาศัยความร่วมมือระหว่างกัน อีกทั้งควรที่จะเพิ่มอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและงบประมาณในการดูแลเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรและคนในชุมชนเกี่ยวกับนโยบายหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

Thesis Title	Forest Management in Form of Networks in Tanuae Sub-district, Mae On District, Chiang Mai Province
Author	Miss Wanlapa Maneechettha
Degree	Master of Public Administration
Advisor	Lecturer Dr. Patamawadee Jongruck

ABSTRACT

This study titled “Forest Management in Form of Networks in Tanuae Sub-district, Mae On District, Chiang Mai Province” aimed at analyzing 1) the cause for network cooperation; 2) the roles and interaction of each operator in each process; and 3) the factors which affected the success in network building of forest management in Tanuae Sub-district, Mae On District, Chiang Mai Province. This qualitative research collected data by non-participant observation and semi-structured interview from 4 sectors: people, government, independent entities, and academic section related to the forest management of Tanuae Sub-district. In addition, data were collected from related documents. Then, data were analyzed.

The results found that cause of network cooperation for forest management of Tanuae Sub-district caused from the main reasons as the following: 1) situation and surroundings; 2) restriction of government system; 3) providing legal opportunity; 4) co-objectives and goal

In terms of roles and interaction of each operator in each forest management process of Tanuae Sub-district Mae On District, Chiang Mai Province, it was found that people took the most important role in all process which focused on the participation of local people. However, other operators took the roles to promote and support more effective and concrete process.

Furthermore, the following factors affected the success in building forest management network of Tanuae sub-district: 1) community strength, 2) co-experience of people in the community,

3) government rules and regulations, 4) support from government and external organizations, 5) team working, 6) community customs and traditions, 7) creating acceptance towards outer society by using systematic system for collecting data about forest area. The obstacles of the implementation were as follows: 1) budget, 2) legal authority, 3) knowledge and understanding of people in the community, and 4) confliction among people and government.

Recommendations were divided into two parts: 1) Setting concrete authority and function to local government organization and obvious guidelines to cooperate with the central organization related to natural resource management, and 2) Supporting cooperation among people, government, independent organization and academic sector.

Therefore, suitable approach for natural resources management was the network based management which concerning the cooperation. Moreover, explicit authority and function should be defined for the local government organization, as well as budget increase for natural resource maintenance. The personnel and people in the community should also be provided knowledge about related policies or legal provisions.